

PLAN I PROGRAM
PRIPRAVNIČKOG STAŽA DOKTORA STOMATOLOGIJE

1. PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

- 1.1. PRIMARNA STOMATOLOŠKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA 1 mjesec i 15 dana
- 1.2. URGENTNA MEDICINA 10 dana
- 1.3. URGENTNA STOMATOLOGIJA 10 dana

U K U P N O: 2 mjeseca i 15 dana

2. SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

- 2.1. DJEČIJA STOMATOLOGIJA
(PEDODONCIJA) 15 dana
- 2.2. LIJEČENJE BOLESTI ZUBA 15 dana
- 2.3. LIJEČENJE BOLESTI USTA I PARODONCIJA 15 dana
- 2.4. ORTODONCIJA 15 dana
- 2.5. STOMATOLOŠKA PROTETIKA 15 dana
- 2.6. ORALNA HIRURGIJA 1 mjesec

U K U P N O: 3 mjeseca i 15 dana

3. OSNOVI USTAVNOG SISTEMA BOSNE I HERCEGOVINE, FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE, KAO I ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE 10 dana

U K U P N O: 10 dana

1. PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Boravak pripravnika u ustanovi primarne zdravstvene zaštite ima za svrhu upoznavanje i aktivno učestvovanje u sljedećim aspektima primarne zdravstvene stomatološke zaštite.

1.1. Primarna stomatološka zdravstvena zaštita

- Epidemiološka analiza zastupljenosti bolesti zuba i paradonta i procjena potrebnog liječenja,
- Epidemiološka analiza dentalnog i oralnog zdravlja djece predškolske i školske dobi,

- Upoznavanje s načinom i oblicima saradnje sa specijalističko-konsultativnom stomatološkom zaštitom,
- Način i oblici saradnje sa ostalim oblicima zdravstvene zaštite (opća medicina, školska medicina i dr.),
- Vrste i vođenje zdravstvene dokumentacije,
- Upoznavanje sa oblicima primarnih preventivnih mjera za prevenciju karijesa i parodontopatija,
- Provedba prevencije karijesa preparatima fluorida,
- Učestvovanje u radu savjetovališta za trudnice i novorođenčad (preventivne mjere i sistematski pregledi usta i zubi; savjeti o ishrani i oralnoj higijeni),
- Sprovođenje zdravstvenog odgoja u školama u svrhu prevencije bolesti zuba i usta (predavanja, filmovi, brošure, plakati),
- Liječenje karijesa zuba i bolesti zubne pulpe,
- Odstranjivanje subgingivnog i supragingivnog zubnog kamenca,
- Pregled pacijenata za stomatološke protetske nadomjestke; planiranje i sprovođenje liječenja,
- Kliničke faze izrade i djelimične proteze,
- Davanje uputa o nošenju protetskih radova i oralnoj higijeni,
- Učestvovanje u radu laboratorija za stomatološku protetiku i upoznavanja sa fazama izrade krunice, mostova i proteza.

Pripravnički staž iz primarne stomatološke zdravstvene pripravnik provodi u domu zdravlja, odnosno privatnoj stomatološkoj ordinaciji ili privatnoj zdravstvenoj ustanovi.

1.2. Urgentna medicina

Ovaj dio pripravničkog staža obuhvata prepoznavanje najčešćih urgentnih stanja i praktično izvođenje medicinsko-tehničkih radnji, i to:

- registraciju vitalnih znakova,
- način zaustavljanja krvarenja kod otvorenih povreda,
- prepoznavanje znakova unutrašnjeg krvarenja,
- postupak kod gubitka svijesti (kolaps, koma, prividna smrt),
- postupak sa psihotično nemirnim bolesnikom,
- način imobilizacije preloma,
- vještačko disanje,
- vanjska manuelna masaža srca,
- previjanje,
- postupak kod zapadanja stranog tijela u uho, nos, ždrijelo, grkljan i postupak kod epistakse,
- postupak kod zapadanja stranog tijela u oko (baza i kiselina),
- načine i uvjete rada u vanrednim prilikama.

Ovaj dio pripravničkog staža, pripravnik provodi u ustanovama za hitnu medicinsku pomoć, odnosno službama hitne medicinske pomoći.

1.3. Urgentna stomatologija

Ovaj dio pripravničkog staža obuhvata prepoznavanje urgentnih stanja u stomatologiji i praktično izvođenje medicinsko-tehničkih radnji, i to:

- teoretsko i praktično upoznavanje sa principima stomatološke urgente terapije u ambulantnim uslovima,
- postupak kod urgentnih stanja izazvanih traumatskim faktorom (prva pomoć),
- principi imobilizacije,
- principi hemostaze,
- pružanje prve pomoći kod otvorenog sinusa nakon ekstrakcije zuba,
- zbrinjavanje povreda mekih tkiva,
- prepoznavanje i postupak sa rizičnim pacijentima,
- ekstrakcija zuba sa primjenom svih tehnika anestezije,
- ordiniranje odgovarajućih medikamenata.

Ovaj dio pripravničkog staža, pripravnik provodi u ustanovama za hitnu medicinsku pomoć ili u odgovarajućoj stomatološkoj jedinici doma zdravlja.

2. SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Ovaj dio pripravničkog staža obuhvata obnovu teoretskog znanja i praktično izvođenje određenih medicinskih poslova i zadataka pod kontrolom mentora, a koje će pripravnik obavljati na svom radnom mjestu u odgovarajućoj ambulanti specijalističko-konsultativne stomatološke zdravstvene zaštite.

2.1. Dječja stomatologija (pedodoncija)

- Uzimanje anamneze i prvi klinički pregled djece predškolske i školske dobi.
- Sistematski pregledi zuba predškolske i školske djece te izračunavanje KEP-a, KIO i KIZ-a.
- Izrada plana liječenja predškolske i školske djece.
- Primjena postupka za kontrolu ponašanja djece u pedodontskoj ambulanti.
- Liječenje karijesa i ispuni na Zubima u predškolske i školske djece.
- Davanje topikalne i infiltracijske anestezije.
- Ekstrakcije mlječnih zuba.
- Anamneza, pregled i dijagnosticiranje dentofacialnih ozljeda u djece predškolske i školske dobi.
- Hitni terapijski postupci kod jednostavnih i komplikovanih ozljeda mlječnih i mlađih trajnih zuba.
- Upoznavanje sa načelima postupka i rada u djece sa smetnjama u ravoju i zdravstveno ugrožene djece.
- Izrada preventivnih ispuna i pečaćenja fisura i jamica na mlađim trajnim Zubima.
- Različiti oblici topikalne aplikacije fluorida (otopine, gelovi, lakovi; aplikacije u žlici sa spužvom i dr.).
- Sprovođenje zdravstvenog odgoja (upute o dijeti i oralnoj higijeni).

Pripravnički staž iz dječje stomatologije pripravnik provodi u službi polivalentne Zubozdravstvene zaštite doma zdravlja, odnosno privatnoj zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi navedene specijalnosti.

2.2. Liječenje bolesti zuba

Iz ove oblasti pripravnik:

- provodi dijagnostiku i terapiju karijes profunda,
- izvodi različite metode terapije kanala korijena,
- primjenjuje sredstva koja se koriste u terapiji oboljele pulpe i periapeksa,
- upoznaje u praktičnom radu prednosti i nedostatke materijala za stalno i privremeno zatvaranje kaviteta i preparacionu tehniku za plombe.

Pripravnički staž iz liječenja bolesti usta pripravnik provodi na odjeljenju bolesti zuba u domu zdravlja, odnosno na odjeljenju bolesti zuba stomatološkog fakulteta, odnosno privatnoj zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi navedene specijalnosti.

2.3. Liječenje bolesti usta i paradoncija

Iz ove oblasti pripravnik provodi:

- terapiju oralne sluznice, opću i lokalnu,
- opću parodontološku terapiju kao i prevenciju oralnih oboljenja i paradontopatija,
- dijagnostičke parodontološke testove,
- kiretažu i uklanjanje parodontalnih džepova,
- interpretaciju rendgenograma.

Pripravnički staž iz liječenja bolesti usta i paradoncije pripravnik provodi na odjeljenju bolesti usta i paradoncije u domu zdravlja, odnosno na odjeljenju bolesti ustava i parodoncije stomatološkog fakulteta, odnosno privatnoj zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi navedene specijalnosti.

2.4. Ortodoncija

Sprovodi postupak dijagnosticiranja ortodonskih anomalija i uzimanja anamnističkih podataka.

- Sprovodi postupke iz domena interceptivne ortodoncije.
- Prepoznaje i prati etiologiju ortodontskih anomalija (ulogu genetskih i vanjskih činitelja) te mogućnosti njihove prevencije.
- Upoznaje se sa interdisciplinarnom saradnjom ortodonta i pedodonta, te općeg stomatologa.
- Upoznaje se sa značenjem očuvanja mlijekočnih zuba za pravilan razvoj okluzije, te mjerama prevencije kod prernog gubitka mlijekočnih zuba.
- Upoznavanje sa indikacijama za izradu čuvara prostora i njihovim vrstama.
- Primjenjuje djelovanje kosine, vestibularne ploče, podbradne kape i mioterapijske postupke.

Pripravnički staž iz ortodoncije pripravnik provodi na odjeljenju ortodoncije u domu zdravlja, odnosno na odjeljenju ortodoncije stomatološkog fakulteta, odnosno privatnoj zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi navedene specijalnosti.

2.5. Stomatološka protetika

- Anamneza i klinički pregled.
- Indikacije za izradu različitih stomatološko-protetskih nadomjestaka.
- Upoznavanje sa kliničkim aspektima bioloških, fizioloških i stručnih temelja pri izradi stomatoloških protetskih nadomjestaka.
- Uzimanje anatomske i funkcijalne otiske i primjena ostalih kliničkih postupaka u izradi potpunih i djelimičnih zubnih proteza.
- Učestvuje u izradi akrilatnih i fasetiranih krunica.
- Otisci i izrada lijevanih dogradnji zuba i krunica.
- Učeće u kliničkim fazama izrade mostova.
- Upoznavanje sa laboratorijskim fazama izrade krunica, mostova i proteza.
- Upoznavanje sa laboratorijskim fazama izrade proteza sa lijevanom metalnom bazom.

Pripravnički staž iz stomatološke protetike pripravnik provodi na odjeljenju stomatološke protetike u domu zdravlja, odnosno na odjeljenju stomatološke protetike stomatološkog fakulteta, odnosno privatnoj zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi navedene specijalnosti.

2.6. Oralna hirurgija

- Anamneza klinički pregled pacijenta.
- Extrakcija zuba sa primjenom svih tehnika anestezije.
- Extrakcija zalomljenih i zaostalih korjenova sa primjenom poluga i drugih specifičnih instrumenata - separacija korjenova.
- Dijagnoza i diferencijalna dijagnoza, te terapija komplikacija nakon vađenja zuba.
- Rad u operacionoj sali - asistiranje operativnim zahvatima različite standardne patologije.
- Upoznavanje sa hitnim stanjima i terapijskim postupcima za njihovo rješavanje (npr. anafilaktički šok, kardijalne smetnje i dr.).

Pripravnički staž iz oralne hirurgije pripravnik provodi na odjeljenju oralne hirurgije u domu zdravlja, odnosno na odjeljenju oralne hirurgije stomatološkog fakulteta, odnosno privatnoj zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi navedene specijalnosti.

3. Program pripravničkog staža za doktore stomatologije obuhvata upoznavanje sa osnovama ustavnog uređenja Bosne i Hercegovine, odnosno Federacije Bosne i Hercegovine, kao i organizacijom zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine, i to:

3.1. Osnovi ustavnog sistema

3.2. Zakon o zdravstvenoj zaštiti i Zakon o zdravstvenom osiguranju

3.3. Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti

3.4. Zakon o obaveznim evidencijama u oblasti zdravstva

Program pripravničkog staža iz tačke 3. ovog pravilnika pripravnik obavlja u kantonalnom zavodu za javno zdravstvo u trajanju od 10 dana.